

Pelgrimeren in tijden van corona

Pelgrim Ruud Reichert wilde een eerder afgebroken pelgrimstocht alsnog afmaken, maar moest zijn plannen vanwege de coronapandemie steeds aanpassen.

In 2018 wilde ik over de Via Gebennensis (van Genève naar Le Puy-en-Velay) en de Via Podiensis (van Le Puy-en-Velay naar Saint-Jean-Pied-de-Port) naar Santiago lopen. Door allerlei omstandigheden eindigde deze reis na 32 dagen in Lourdes. Een passend einde aan een mooie pelgrimstocht. Maar het uiteindelijke doel was niet gehaald en in elk voor- en najaar kreeg ik de drang om de tocht naar Santiago te volbrengen. Voorjaar 2020 stonden alle seinen op groen en het plan was om vanaf Vézelay naar Spanje te lopen en daar de Via Francés op te pakken. De lockdowns zorgden er echter voor dat deze plannen in rook opgingen.

Dan maar het najaar. Aan het begin van de zomer gingen Frankrijk en Spanje weer 'open' en startte ik mijn training om in september ook daadwerkelijk op pad te gaan. Corona kwam terug. Gaan of niet gaan? Een moeilijke keuze gevoed door allerlei emoties. Wat als ik ziek word? Wat als ik zonder dat ik het weet besmettelijk ben en gastheren of -vrouwen aansteek? Zijn er wel voldoende onderkomens? Zijn er wel medepelgrims onderweg? Allemaal vragen en dilemma's die velen zullen herkennen.

ANGSTIGE ERVARING

Half augustus moesten de plannen alweer worden aangepast. Spanje kleurde deels oranje. Dan maar

niet de Camino Francés, maar de Camino del Norte als alternatief. Binnen een week kon ook dat plan weer de prullenbak in. Heel Spanje kreeg een negatief reisadvies. Omdat ik vind dat we een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid hebben om de verspreiding van het coronavirus zoveel mogelijk tegen te gaan, heb ik dat advies ter harte genomen.

Na veel wikken en wegen begon ik toch op 2 september aan de Via Lemovicensis, de route die van Vézelay naar Saint-Jean-Pied-de-Port voert, in Frankrijk beter bekend als de Voie de Vézelay. Het begon met een bus- en treinreis en dat was meteen het hoogste besmettingsrisico dat ik heb gelopen. Achteraf bleek er gelukkig niets aan de hand, maar een nacht in een volle bus was toch wel een angstige ervaring.

De tocht door Frankrijk was geweldig. Al snel ontmoete ik twee andere pelgrims en samen trokken we op. We wandelden en leefden in onze eigen bubbel en hadden per dag een handvol vluchtige contacten met anderen. Met het mondkapje altijd bij de hand ging het prima. Lastiger was dat de meeste *gîtes* gesloten waren en dat de helft van de particulieren die normaal pelgrims ontvangen dit nu niet deden uit angst voor besmetting. De onderkomens langs de Via Lemovicensis zijn sowieso dun

Een gesprek in het Frans voeren met een slechthorende oorlogsveteraan aan de overkant van de straat, dat is pas een uitdaging.

Foto: Ruud Reichert

gezaaid. Ook steeds meer campings sloten al vroeg in het seizoen wegens gebrek aan gasten.

VLUCHT NAAR HET PLATTELAND

We hebben altijd onderdak gevonden bij ontzettend gastvrije mensen, maar de etappes waren vaak langer dan we wilden. Kenmerkend voor de toenemende spanning was een ontmoeting met een oudere Nederlandse man die door zijn familie per auto werd gerepatriëerd. Hij wilde nog lang niet terug, maar zijn familie vertrouwde het niet meer. De kaart van Frankrijk werd elke week weer een stukje meer oranje.

Op een terrasje ontmoete ik een jongeman uit Parijs, die net zijn gehele familie naar het platteland had verhuisd. Gevlucht voor de coronadreiging streken ze nu neer in een klein slaperig plaatsje op het Franse platteland. Een Nederlander vertelde dat huizen die al jaren onverkoopbaar waren nu ineens werden opgekocht door Parijzenaars die een toevluchtsoord à la campagne zochten.

KATOENEN HANDSCHOENTJES

Tijdens de tocht leerden we dat onderkomens die op basis van een *donativo* (gift) werken geen beperkende maatregelen kregen opgelegd, omdat ze niet als hotel worden gezien. Daarvan waren er dus relatief veel open. De gastdames en -heren deden allemaal vreselijk hun best om de anderhalve meter afstand te houden maar dat bleek toch heel lastig. Schattig was die keer dat de gastvrouw met mondmasker en witte katoenen handschoentjes ons diner serveerde. De regels werden sowieso overal anders geïnterpreteerd. Bij het ene adres mochten we geen slaapzak gebruiken terwijl je bij het volgende adres alleen welkom was met eigen beddengoed. Kortom: het was elke keer weer een verrassing.

In een dorpje hield een 95-jarige oorlogsveteraan ons staande om een praatje te maken. Wel op gepaste afstand wat in dit geval de breedte van de straat was. Een gesprek in het Frans voeren

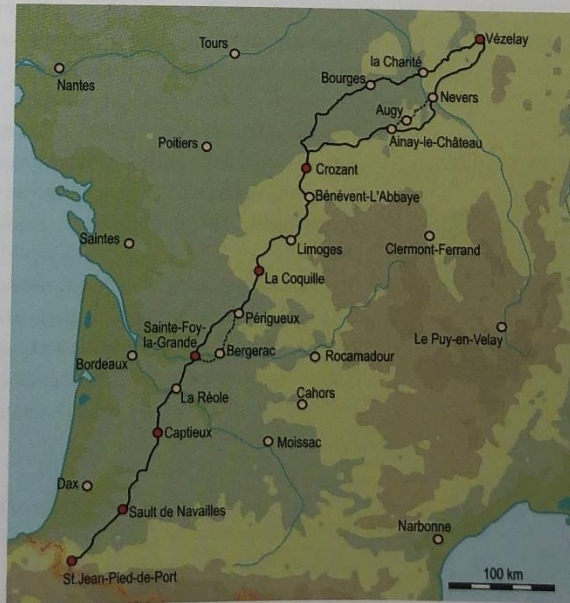
met een slechthorende oorlogsveteraan aan de overkant van de straat, dat is pas een uitdaging.

ZOENENDE FRANSMAN

Ik wilde me niet laten beheersen door de angst maar die sluipt er toch in door het nieuws en alle kleine signalen. Je wordt steeds alerter en ik was gechoqueerd toen een Fransman op een terras even gezellig al zijn vrienden omhelsde, gevolgd door twee zoenen. Ik wist niet wat ik zag. Zo zie je maar hoe snel je perspectief wordt aangepast. Tijdens een mis in de kathedraal van Limoges begon er iemand achter mij enthousiast mee te zingen. Ik meende de luchtstroom te voelen en ben snel een paar stoelen opzij gaan zitten. Ik was niet meer op mijn gemak.

NIET MEER VEILIG

In Limoges zijn we gestopt en teruggekeerd naar Nederland omdat Saint-Jean-Pied-de-Port ook niet meer veilig bereikbaar was en de onzekerheid steeds groter werd. Terugkijkend op een prachtige pelgrimstocht van drie weken ben ik nu aan het plannen voor het voorjaar. Corona moet niet ons leven overnemen en zelfs al zou het bij plannen blijven dan nog is er het plezier van het vooruitzicht. Wat mij betreft drie keer is scheepsrecht en die corona krijgen we er uiteindelijk wel onder. 🍀

Via Lemovicensis van Vézelay naar Saint-Jean-Pied-de-Port.

Kaart: Wobien Doyer, met medewerking van Han Lasance